

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrtletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25—
celoletno: Din. 100—
Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VII.

Dunaj, 21. septembra 1927.

Št. 38.

Fašisti proti Slovencem.

Z žalostjo opazujemo na Koroškem, kako preganjajo fašisti naše brate v Italiji. Ti imajo stare, silno močne gospodarske in kulturne organizacije. Vse to jim hočejo fašisti vzeti. Znale so sitnosti, ki jih napravljajo fašisti denarnim zavodom, posojilnicam in zvezam. Po 14 dni pregledujejo račune, samo da bi pri ljudstvu vzbudili sum, da ni vse v redu in da bi ljudstvo s tem zgubilo zaupanje do svojih posojilnic ter nalagalo denar v italijanskih. Sedaj so se fašisti vrgli na prosvetna (izobraževalna) društva. Društvo za društvom razpuščajo s tem, da jih dolžijo delovanja proti državi, kar je seve samo izmišljena pretveza. Zvezo društev še zaenkrat puste pri miru, ker vedo, da bo morala sama obsebi umreti, ko ji bodo uničili vsa društva. Ako k temu še omenimo, da fašisti prestavljajo vse slovenske učitelje na drugi konec Zgornje Italije, v Piemont, in da delajo na to, da bi tudi nobeden duhovnik v šoli ne smel več učiti krščanskega nauka v materinem jeziku, potem si lahko predstavljamo žalost Slovencev v Italiji, ki se veliko bolj, kakor mi, zavedajo, da je umska, srčna in gospodarska izobrazba mogoča le na podlagi materinega jezika. Enako kakor Slovencev se godi tudi Nemcem na južnem Tirolskem. Nasilno postopanje proti manjšinam je že tako daleč, da se zastopniki goriških Slovencev in Nemcev v Italiji niti niso upali na manjšinski kongres v Ženevo.

Proti temu zatiranju Slovencev v Italiji je objavil „Slovenec“ od 15. IX. pomemben uvodnik, v katerem ugotavlja, da je sedaj prišel čas, da se poravnajo računi med obema državama, da bo zagotovljen mir. Nato našteva nekaj spornih vprašanj in nadaljuje: „Za nas in

za celo državo obstoja še eno vprašanje: vprašanje naših krvnih bratov v Italiji... Od pametne, poštene rešitve tega vprašanja je končno odvisno razmerje med Jugoslavijo in Italijo... Razmerje med Jugoslavijo in Italijo je odvisno od položaja slovensko-hrvatske manjšine v Italiji... Italija more dobiti prijateljstvo samo pod pogojem, da zagotovi svojim Slovencem in Hrvatom svobodo narodno-kulturnega življenja na podlagi narodne avtonomije...“

Ker vemo, da stoji za „Slovenec“ slov. ljudska stranka, ki bo v vladi, dobijo gornje besede še večjo veljavo in so nam priča, da to stališče zastopa cela jugoslovanska vlada. Italiji, Jugoslaviji in celi Evropi je ležeče na tem, da se spori mirno poravnajo, da žive sosedne države v prijaznih odnosih. Zato pa upamo, da bo Italija le prenehala s preganjanjem narodnih manjšin, jim zagotovila svobodo narodnega življenja, ker drugače ne more doseči mirne poravnave. Slovenci in Hrvati v Italiji se tega stališča jugoslovanske vlade gotovo vesele, ko vidijo, da se za nje poteguje močna država, ne zato, da bi jih od Italije odtrgala, ampak jim v okviru Italije omogočila narodno, kulturno in gospodarsko življenje.

Pomemben je omenjeni članek tudi zavoljo tega, ker se tudi jugoslovanska stranka ozira na sklepe manjšinskih kongresov, ko za manjšino v Italiji zahteva kulturno avtonomijo.

Zato se nam usiljuje misel, da bi se tudi med Avstrijo in Jugoslavijo našel način, kako naj se rešijo manjšinska vprašanja, ki so v obeh državah. Avstrija je na rešitvi manjšinskega vprašanja v Italiji zavoljo južnotirolskih Nemcev ravno tako interesirana, kakor Jugoslavija. Lahko bi si tedaj podale roke in skup-

no pomagale Slovanom in Nemcem v Italiji. Predpogoj za tako skupno delovanje je seve rešitev vprašanja lastnih manjšin na način, ki manjšine zadovolji. Glede nas pa način, kako Nemci nam hočejo rešiti naše vprašanje, nikakor ni primeren, ker nam hočejo vpeljati avtonomijo, ki bi nam ne zajamčila našega narodnega življenja, ampak nas narodno in kulturno pokopala. Taka rešitev bi dosegla po lepši poti isto, kar hočejo doseči laški fašisti s silo: uničiti manjšine! Smrti se brani vsak črv, smrti se branimo tudi mi. Ker je Koroška že začela rešitev manjšinskega vprašanja, naj ga reši tako, da izroči vse zadeve, ki se tičejo Slovencev, ne glede na našo politično razcepljenost, Slovencev in ako za to pogoji še niso dani, da nam da prehodne določbe, ki nam vstvarijo podlago za upeljavo kulturne avtonomije. Le ako se Nemci odrečejo vsem šolam, v katerih so slovenski otroci, in vsaki agitaciji med Slovenci za nemštvo, bomo verjeli, da hočejo kreniti na nova pota, na pota zblizanja naroda do naroda in ustvarjena bo podlaga za rešitev manjšinskega vprašanja pri nas. Dokler pa te podlage ni, bomo še naprej nezaupno gledali vsak korak naših Nemcev glede nas. Prepričani smo, da bi rešitev našega vprašanja na zadovoljiv način blagodejno vplivala na rešitev manjšinskega vprašanja v Jugoslaviji in obe državi bi lahko skupno pomagale svojim manjšinam v Italiji.

Dr. Jože Somer †.

Dne 14. sept. je stolni kapitel v Celovcu spremlil k zadnjemu počitku svojega dekana dr. Jožefa Somerja s knezoškofom in kapitljem vred je stopala za krsto velika množica ljudi iz mesta in z dežele, iz pokojnikovega doma-

PODLISTEK

Reberški Ožbej:

Kapelški punt.

(Nadaljevanje.)

Tudi ženeška gosposka je dobila od okrožnega komisarja Panerja opvelje, da mora spraviti skupaj sto mož. V hudi zadregi je bil flegar Reitrer, ko je bral ta ukaz. Kje vzeti vojake, ko že itak primanjkuje mladih ljudi. Dal je najstrožje odredbe svojim podrejenim uradnikom, da naj skušajo dobiti kolikor mogoče veliko število fantov, kajti zahtevano število mora biti polno in če jih še več spravijo skupaj, tem boljše, dobi zato gotovo posebno zahvalo.

Ravno tisti dan je prišel v Ženek pisar Robert in se zelo zanimal zato, kako bi se dalo dobiti zahtevano število vojakov. Vsedel se je takoj pri posebni mizi in pregledoval seznam vseh duš ženeške gosposke.

Kakor bi ga nekdo pičil z iglo, skoči nenkrat kvišku, se zagrabi za glavo in veselo vzkligne: Ha, sedaj vaju imam.

Flegar ga pogleda in vpraša, kaj mu je.

Pisar vzame seznam in pokaže na imena: Andrej Hribernik in Tomaž Piskernik in pravi:

„To sta dva fanta, ki sta sposobna za vojaka, nobenega vzroka ni, da bi se jih oprostilo, ta dva morata v vojsko, ha, ha, tako se jaz maščujem, hosta še pomnila, ko sta me napadla in zasmehovala.“

Flegar prikima pisarju in je sam vesel, da se znebi mladeničev, posebno Andreja, ker vedno se je bal, da ta ne prizadene Robertu kaj hudega, ko je zapustil njegovo sestro v sramoti.

Pa vendar ne bo šlo tako gladko, meni flegar in se zamisli, zdi se mi, da sta oba rudarja, ti so pa vojaščine oproščeni.

A kaj to, si boš še delal težko vest, pravi Robert očetu, katerega je tikal, če sta bila sama, „vzroka imaš dovolj, ker cesar rabi vojake, lastniku rudnikov Kompošu pa že lahko poveš, da naj oba kratkomalo odslovi iz službe, če bi bile kake sitnosti.“

„Pa si vendar brihten fant, kako si si vse dobro premislil,“ pohvali ga oče, še danes sporočim Kompošu, da naj mi stori to uslugo, saj je dosti dolžan ženeški gosposki in sitnosti mu lahko delamo, he, he, vse gre dobro.

In zadovoljno se nasmeje in hodi veselo gor in dol po sobi. Naenkrat se ustavi pred svojim sinom in pravi:

„Pa najprej jih moraš še imeti.“

„Prepušti oče to meni, ta dva tička mi ne uideta.“

„Dobro, dobro moj sin, verjamem ti, da si pretkan in zvit, le pazi, da ti ne dasta za slovo kak spomin.“

„Tako nepreviden ne bom, da bi šel blizu, saj imamo grajske hlapce, njih butice so bolj trde, če se postavita moja nasprotnika v bran.“

Storjen je bil peklenški sklep in s tem je bila zapečaten tudi usoda teh dveh fantov.

Kakor blisk raznesla se je vest, da je napovedal cesar vojsko in da gosposka nabira vojake. To je nastal strah med mladimi ljudmi. Kdor ni mogel odkupiti ali drugače najti tehtnega vzroka, je pustil svoj dom in se skrival v gore, kjer je delal pri kakem kmetu kot drvar visoko v planini. Iz belskega okraja šli so fantje kakor navadno čez Sv. Lenart na Štajersko v Solčavo in druge samotne kraje, da so se rešili vojaščine. Skrivali so se kakor so mogli, kajti gorje, kogar so dobili. Moral je k vojakom in oditi v daljne kraje, od koder se je vrnil po dolgih letih ali pa tudi nikdar več.

Andrej in Tomej sta ostala doma, kajti bila sta rudarja in se zanašala, da sta prosta vojaščine. A ravno to je bila njuna poguba. Flegar Reitrer je pisal imovitelju rudnikov Kompošu, da nujno rabi vojake, vsled česar naj odpusti iz službe oba rudarja Andreja in Tomeja, ki sta se tudi pregrešila zoper postavne vsled nasilnega postopanja napram pisarju Hubmanu. Flegar je še pripomnil, da se nadeja izpolnitve te želje, ker gre tudi ženeška gosposka njemu na roko. Ako ni v treh dneh odgovora, se smatra, da Kompoš v to privoli in flegar je dobro vedel, da odpovedi ne bo, kajti preveč je bil Kompoš zadolžen pri grofu Rosenbergu. Kakor je bilo temu težko, zgubiti dva dobra, zanesljiva delavca, tako se je moral ukloniti. Ni dal odgovora, a tudi rudarjev ni odpustil, mislil si je, naj se stvar steče, kakor hoče

(Dalje sledi.)

čega kraja in iz far, kjer je deloval pred leti kot kaplan, župnik in dekan. Posebno obilna je bila udeležba slovenske duhovščine. Trije najčastiljivejši možje v Celovcu so bili zdaj trije kanoniki: stolni prošt, stolni skolaster in stolni dekan, možje 83, 84, 85 let stari, a eden kakor drugi čvrst in elastičen, eden kakor drugi delaven do skrajnosti.

Dr. Somerja smo še pred par tedni videli svežega in čilega stopati po ulici, v rokah palico, a ne da se nanjo opira, marveč držeč jo, kakor da hoče koga strahovati. Kakor vsako leto, odšel je dne 1. sept. v toplice Einöd, ležeče v soteski, katera vodi iz Koroške na severno Štajersko. Tod je, pravijo veščaki, nalomljena skorja naše zemlje, in vre iz nje topli zdravilni vrelc. Zgodilo se je, da je dr. Somer dne 5. sept. zbolel tako hudo, da so ga nezavestnega priepeljali domov v Celovec. Ko se je zopet zavedel, sprejel je z veliko pobožnostjo in udanostjo svete zakramente za umirajoče. Kmalu za tem ga je zavest zopet zapustila in ob drugi uri zjutraj dne 12. sept. je sklenil svoje dobrih del polno življenje.

Blagi pokojnik se je rodil dne 29. aprila leta 1844 v Dovčji vasi pri Žihpoljah kot sin kmeta Kniežnika. Dveletnemu že je umrla mati, a zavzela se je za fanta materina sestra kmetica Kometarica, ki je zanj skrbela, da mati ne bi bila mogla bolje. Oče je imel v Celovcu brata učitelja Somerja. Le-ta je bil splošno znan in priljubljen učitelj. Umevno, da je štric spoznal zmožnosti fanta, da ga je vzel k sebi v Celovec in ga imel pri sebi dočas, da je dovršil latinsko šolo. Gimnazijske študije je blagi pokojnik dovršil z odliko in je potem vstopil v bogoslovnico. Že po tretjem letu je bil posvečen v mašnika in leto navrh 1870 je stopil v dušno pastirstvo. Bili so za duhovnika težki časi, ko se je liberalizem dvigal nesramno proti veri in cerkvi. Leto dni je kaplan deloval v Grebinju, potem je bil prestavljen v Šmihel pri Pliberku. Iz Šmihela je mogel trikrat v poletnih mesecih na Višarje, kjer je bilo med tednom nekaj prostega časa, da se je mogel mladi, nadarjeni duhovnik pripravljati za bogoslovski doktorat. Iz Šmihela je prišel Somer v Velikovec in je kot kaplan-kanonik napravil svoj doktorat. V Velikovcu je služboval v letih 1876—1880. V Velikovcu so bile razmere tedaj kakor dandanašnji takšne, da duhovnik ne opravi dosti. Velikovec je mesto kramarjev in gostilničarjev in v novejši dobi mesto nemških uradnikov. Ti so se odtujili cerkvi in božji službi. Ljudstvo je tedaj pa le polnilo še obširne prostore lepe gotične farne cerkve, ali to ljudstvo je bil slovenski kmet iz okolice, slovenski posli, ki so tu slišali lepe nemške pridige. V takih razmerah je seve sad pastirovanja zelo medel. A tedaj je bilo še v mestu ve verskega življenja: stari premožni trgovci Huth, Novak, Strauss so bili še vsaki dan pri maši, odslej se je tudi to spremenilo na slabše. Meščani so mladega značajnega doktorja zelo spoštovali. Že naslov doktorja je bil nekaj nenavadnega, a ne radi naslova, marveč radi taktnega, finega nastopanja je bil mladi duhovnik splošno v čisljih. V teh letih je mladi dr. Somer zaslovel kot izboren katehet. V šoli je imel red, kakor malokateri. Resen, kakor iz marmorja izklesan je sedel pri mizi, vse je videl, vse slišal, in palica na mizi je pričala, da se paglavci z njim ne bojo šalili. Izborni red v šoli, pozornost, ki jo je izsilil tudi še iz teh otrok, je slovenske šolarje primorala, da so se še nekaj nemškega krščanskega nauka učili. Šele dvajset let pozneje so se nasledniki upali tudi v Velikovcu slovenske otroke poučevati v materinem jeziku, starejša liberalna doba je bila za kateheta nevarnejša, morebiti zato, ker je materni jezik šele v škofu Kahnu našel potrebno zaslobo v času, ko je dr. Somer že vodil šolski referat. Iz Velikovca je bil mladi doktor poklican v Celovec, kjer je služboval kot stolni kaplan do leta 1885.

Mladi dr. Somer bi bil izboren profesor bogoslovja. Ali tam zanj ni bilo prostora, ko je bilo v stari dobi tako urejeno, da so profesorje bogoslovja dajali samo benediktinci, ki pa nikakor niso imeli primerne naraščaja. Kar je bilo patrov, so bili vsi profesorji bogoslovja! Neznosne razmere je šele odločni škof Kahn uredil. Kot kaplan v stolnici je slovel dr. Somer kot učen pridigar. Poljuden ni bil preveč, a jedernat in radi so ga povsod poslušali

moški. Glavno torišče njegovega delovanja je bila tudi tu le šola, kjer so bili njegovi učni uspehi pri nemški mladini seve vse drugi, kakor v Velikovcu pri slovenski, ki jo je moral nemško poučevati. Leta 1885 je odšel župnik Hafner iz Šmihela v Pliberk kot dekan. Somer je bil kot kaplan v Šmihelu pred 10 leti, župnija se mu je bila priljubila in je kompetiral, ter jo seve dobil. Šmihel je še dandanašnji ena naših najlepših župnij. Danes je seve preveč že tudi tam ljudi, ki se cerkve izogibajo, zlasti moška mladež, a vsekako je cerkev ob nedeljah polna in ljudstvo se gnete okoli spovednic. Pred 40 leti je bilo pa še boljše. Liberalizem je sicer tudi tedaj podiral, kar je gradil duhovnik, nesramno je napadal cerkev in duhovnike, ali v Šmihelu tedaj ni bilo liberalcev in ni bilo liberalnega časnika. Dr. Somer je bil za Šmihel vzoren župnik. Trdnega zdravlja, izboren delavec, neumoren spovednik, spreten govornik. Tukaj je tudi vzljubil kmečko gospodarstvo. Bil je razumen, previden, uspešen gospodar in župnikova polja so bila tudi na teh rodnih tleh lepa, vsekako najlepša v fari. Dobro je, da ima kmečko ljudstvo župnika, ki z njim deluje, z njim se veseli. L. 1889 je umrl pliberški dekan Hafner. Dr. Somer mu je bil pripravni in edino zmožni naslednik. Porajale so se v tisti dobi po raznih krajih svetnice posebne vrste: histerične ženske, ki niso ni jedle in so krvavele po čelu. To so prikazni, ki jih občudujemo na svetnikih, o katerih pa velja tudi le beseda, da jih je treba po sadu spoznati! Pliberški svetnici je stari neuki dekan preveč verjel in ljudstvo se je zgražalo, saj izobraženci, treba je bilo napraviti red. In zato je bil učeni Somer pravi mož. „Svetnico“ je novi dekan odslovil iz župnišča, zdravnik dr. Wank pa jo je dal v zapor in polagoma se je vse pozabilo.

Za dekana dr. Somerja in enega kaplana je bilo dela več ko dovolj, ali krepki dekan se ga ni plašil. Dekan sam je oskrboval šoli pri Božjem grobu in Tunelu, ker je imel konje in se je mogel voziti, medtem ko je kaplan moral plačevati voznika. Ob nedeljah je imel dekan prvo božjo službo, pridigo in popoldne krščanski nauk, opravljal je pisarno in seve še posle dekana. Sprevidevanje bolnikov sta si s kaplanom tako delila, da je dve poti moral napraviti kaplan, če je prišla še tretja spoved, šel je dekan, seve, ako ni kedo izrecno prosil, naj pride gospod dekan. L. 1892 se je nekoč zgodilo, da je v nedeljo padel globok sneg. Kaplan je bil tokrat že dvakrat spovedat, ko pride popoldne po večernicah vest, da je treba na goro v Šmarjeto sprevidet bolnico. Kaplan se je ponudil, da napravi še to pot v neprehojeni sneg, ali dekan je šel sam in se je zvečer vrnil tako izmučen, da je bila zimska obleka vsaskozi mokra potu in da se je bilo resno bati za gospodovo zdravje. A krepki mož je pretrpel in mu ni škodilo. Tudi v Pliberku si je dr. Somer uravnal gospodarstvo kar najuzorneje. Tedaj je bilo še lahko dobiti v župnišče pridne hlapce in dekle. Izdoma gospod doktor ni hodil dosti, le kedar je bilo treba kaj dogovoriti je hitel po železnici k prijatelju dr. Müllerju v Prevalje, ali z vozom v Globasnico k staremu župniku Aichholzerju, ki je Somerja imel zelo v čisljih. In če se je dekan vozil s svojimi konji, se tudi kaplan ni branil prisesti mu kakor sin očetu. L. 1891 si je Pliberk naročil s pomočjo svojega dekana lepe nove zvone. Ko so prvič zapeli, stal je dekan ob oknu in se je veselja kakor otrok zjokal. Tisto leto se je tudi kupila dragocena težka monštranca, ki je bila v žalostnih dneh našega državnega poloma ukradena. Pri teh priložnostih je sicer varčni dr. Somer posegel globoko v svoj žep. Znal je varčevati, znal tudi dajati.

Vzornega učenega dekana škof ni mogel puščati v Pliberku, potreboval ga je za stolni kapitelj, kamor je vstopil l. 1895. Po Pliberku in po dušnem pastirstvu se je kanoniku Somerju tako tožilo, da je po smrti dekana Centriha resno hotel odpovedati se častni službi korarja in vrniti se v svoj Pliberk. Seve kot dekan v Pliberku je bil spoštovan in priljubljen, v Celovcu pa kot kanonik je moral biti vesel, da se ga na cesti ne žali. Konečno je le popustil to misel in je ostal, kamor ga je bil pozval in postavil škof. V škofovski pisarni se je dr. Somerju izročil referat o šolstvu in je morebiti bila njegova zasluga, da je bil škof Kahn v

šolsko-narodnih vprašanjih, vkolikor so zadevala Slovence, tako korekten. Škof je dr. Somerja poslal tudi kot zastopnika v deželni šolski svet, kjer je deloval dolgo dobo let. Le-ta deželni šolski svet je bil žal popolnoma v rokah liberalcev, in Somer sam med temi, ako ga ni slučajno podpiral — pastor. Po smrti dr. Müllerja je škof dr. Somerju poveril posel ravnatelja bogoslovskih študij. Tu je posloval do zadnjega, do svojega 83. leta letos. Opetovano je že bil prosil škofa, naj mu to breme odvzame, ali škof ga je vsakokrat le prosil naj ostane, dokler mogoče. Za ta posel je bil dr. Somer pripraven kakor malokedo. Bil je mož obširnega znanja in jasnega spomina prav do zadnjega. Čim starejši prihaja človek, tem bolj ljubi, kar je poznal kot otrok in mladenič. Mladi človek hoče izdoma naprej v svet, priletni hoče iz sveta nazaj domu. Svojih ljudi seve tam ne najde več, ali najde še domačo cerkev, najde domačo hišo, najde domače steze, domači potok, domača naravo vso in pri tem starček pozabi, da je stari rod preminul, da je minulo vse kakor senca in dim. Dr. Somer se je z nežno čutečim srcem oklepal se domačega kraja. Vsako leto je hitel v Žihpolje, da tam obhaja o Veliki noči vstajenje, lani je tam ob tisočletnici cerkve pontificiral in če je bil žihpoljski župnik odsoten, ga je kar z veseljem nadomeščal stolni dekan, kot da ne ve, da je osemdeseto leto življenja prekoračil.

V zasebnem življenju je bil samotar, zahajal ni nikamor, družbe ni ljubil, ljubil pa je delo v čast božjo in v prid škofiji. Naj mu bo blagoslovljen spomin, koder je učil in svaril, molil in trpel.

Naj počiva v miru!

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Državni zbor je začel 16. t. m. svojo zborovanje. Najprej je izvolil za pravosodnega ministra dr. Dinghoferja. Do sedaj je vodil posle tega ministerstva dr. Seipel sam. Da pa dobijo tudi velenemci svoj delokrog v vladi, so spet ustanovili mesto pravosodnega ministra. — Socijalni demokratje so predlagali povišanje starostne rente tistim, ki niso plačevali rednih prispevkov. Vlada je ugovarjala, češ, da ne gre, da bi taki, ki niso nič prispevali, dobivali večjo podporo kakor oni, ki redno uplačujejo. Vladne stranke so ta predlog odklonile. — V carinskem odseku se vlečejo razprave počasi naprej. Ogrska uvaža k nam okoli 900 tisoč meterskih stotov fine moke za tako nizko ceno, za katero domači avstrijski mlinarji ne morejo več prodajati doma izdelane moke. Ogrska bi rada najprej avstrijske mlinarje uničila, da bi potem sama zalagala vso Avstrijo s fino moko za ceno, kakor bi sama hotela. Proti tem nameram se borijo avstrijski mlinarji in vsi kmečki poslanci, ki bi radi imeli, da se bolj uvaža žito, kolikor ga je potrebno, in se to žito doma melje, da imajo kmetje na razpolago tudi navadno moko in otrobe za živino. — Socijalni demokratje so v državnem zboru na predsednika pravosodnega oddelka vložili pismo, v katerem zahtevajo, da se izpustijo vsi, ki so bili 15. julija zavoljo izgredov zaprti. — Avstrija hoče najeti posojila 825 milijonov šilingov, da bi mogla do leta 1932 vsako leto porabiti 200 milj. za gospodarske ustanove, posebno, da preuredi glavne železnice na električno, med temi tudi tursko železnico od Beljaka na Solnograd. Položil bi se tudi nov telefonski kabel iz Dunaja na Celovec, da bi tako dobili preko Celovca neposredno zvezo z Jugoslavijo in Italijo. S tem bi mnogo brezposelnih — vsi, ki bi hoteli delati — dobili delo.

Inozemstvo.

Jugoslavija. Volitve dne 11. t. m. so se vršile povsem mirno in brez vsakega pritiska na volilce, da morajo to celo „Freie Stimmen“ priznati. Priznavajo tudi, da se morajo Nemci ravno temu dejstvu zahvaliti, da so dobili enega poslanca več. Sedaj jih imajo šest. Radikalna stranka, ki je prej imela 141 poslancev, se je razcepila v dva dela. Skupina ministerskega predsednika Vukičevića je dobila 94 poslancev, skupina Pašičevcev na 17 poslancev, vkup 111. Zgube radikalov so prišle v prid Davidovičevi stranki, ki je dobila 63 posl., a jih je prej imela samo 36. Radič je zgubil

150.000 glasov, a ima vendar še 60 poslancev. Slov. ljudska stranka si je priborila 21 poslancev, dvajset doma in enega Hrvatska ljudska stranka. Slov. ljudska stranka je dobila 139 tisoč 932 glasov, leta 1925 pa 132.813. Kljub mirnim volitvam Nemci v Sloveniji niso dobili poslanca. Vseh nemških volilcev v celi državi je bilo 48.032. Količnik je znašal 7283. Slovenska ljudska stranka vstopi v vlado, ko se bo sedanja preuredila in dobi na račun radikalov dva ministra. Zunanji minister dr. Marinkovič se je napram zastopnikom listov izrazil, da dela na gospodarsko zblizanje držav srednje Evrope; tudi gospodarski odnošaji z Avstrijo morajo postati bolj prijazni. O tem se je Marinkovič pogovarjal z zunanjimi ministri male antante v Ženevi in so se zedinili na enotne smernice, ki pa se držijo tajno.

Italija. Kakor poroča nek list v Parizu, ki je o razmerah v Italiji dobro podučten, je med prebivalstvom zavoljo gospodarskih razmer veliko razburjenje in je v nekaterih krajih že prišlo do nemirov. Tako je v okolici Ferrare več tisoč kmetov prišlo pred okrajno glavarstvo, kjer so ogrožali vladne uradnike. V San Vitale in več drugih krajih tega okraja so kmetje napadli in oropali županstva. Tudi v Mantovi so bili resni nemiri. V Padovi pa je množica izropala pekarije.

Grška. Pripravlja se nova revolucija, ki hoče vreči sedanjo vlado, da bi jo zopet prevzel Pangalos, ki je bil že svojčas ministerski predsednik, a ga je revolucija pregnala. Nova revolucija naj mu vrne oblast. Sedanja vlada je prišla pripravam na sled in je mnogo zarotnikov zaprla. Škoda, da država starih Grkov ne more priti do rednega življenja.

Ženeva. Delo v Društvu narodov je bilo minuli teden osredotočeno v raznih komisijah. Četrta komisija je razpravljala o proračunu oddelka za narodne manjšine. Druge države so proračun odobrile, Italija pa je zahtevala, da se znatno zmanjša, in zraven utemljevala, da bo ščasoma oddelek za narodne manjšine pri Društvu narodov sploh nepotreben. Ravnatelj manjšinskega oddelka je proti temu ostro ugovarjal in njemu so se pridružili zastopniki Avstrije, Nemčije, Irske in Jugoslavije. V imenu zadnje je dr. Pitamic opozoril komisijo na položaj Slovencev v Italiji in zahteval, da Društvo narodov posveti več pozornosti na položaj Slovencev v Italiji. Predlog Italije, da se proračun zmanjša, je bil odklonjen. To je dalo povod, da so se v mednarodni javnosti začeli bolj zanimati za zatiranje Slovencev. — Trdovratno se vzdržujejo vesti, da je v Ženevi Anglija posredovala med Italijo in Jugoslavijo, da bi prišlo do prijaznejših odnošajev. S kakšnim uspehom, še ne vemo, ali sta se mogli sporazumeti glede Albanije in drugih spornih vprašanj ali ne.

DOMAČE NOVICE

Železna Kapla. Kmetijska podružnica v Železni Kapli opozarja vse ude, kateri si želijo naročiti sadno drevje od deželnega kulturnega sveta, da se čimpreje javijo pri tajniku zgoraj navedene podružnice.

Cerkvene vesti. Za novi god sv. Terezije od Deteta Jezusa se sporoča vsem čč. gg. duhovnikom naslednja sprememba v direktoriju: 2. octob.: In 2. Vesp. Commem. sequ. et Ss. Angel. Custod. C. D. 3. octob.: Fer. 2. S. Theresiae a Jesu Infante Virg. dupl. NF. Ll. 2. Noct. propr. Missa Dilexisti, Gl. Or. propr. ex Officio. Vesp. de sequ. Comm. praec. Maša in oficij se dobiva v knjigarni Carinthia v Celovcu.

Št. Jakob v Rožu — Bilčovs. Bilčovsko društvo „Bilka“ gostuje dne 25. sept. t. l. v Št. Jakobu v Rožu, kjer uprizori na igralnem odru tamošnjega izobraževalnega društva ob 3. uri pop. lepo igro „Roza Jelodvorska“. Prijatelji naši, pridite v prav obilnem številu!

Št. Ilj ob Dravi. (Še ne ugašen požar.) „Koroški Slovenec“ je v svojem članku meseca julija prinesel novico o požaru pri gostilničarju Lederhas. V tem članku so bile objavljene tudi neprilike, ki so se pripetile Št. Iljski požarni brambi sami, da ni bilo mogoče Lederhasove hiše rešiti ognja, kar je načelnik požarne brambe na licu mesta sam pripoznal.

Vsak dobromisleči pripozna, da ta pripetljaj požarne brambe ni bil nalašč, ampak smola za požarno brambo in nesreča za pogorelca. Če je g. načelnik požarne brambe isto sam na licu mesta pripoznal in če še velja geslo „Bogu v čast, bližnjemu v pomoč“, zakaj ta gonja proti pogorelcu Lederhasu samemu, ko je vsem članom požarne brambe in drugim dobro znano, da on ni bil dopisnik istega članka, tem manj, ker ima kot pogorelec dovolj drugih skrbi. S tem, da je smola požarne brambe nesrečo pogorelca povečala, bi ne bilo treba, da društvo ščuva proti pogorelcu še na bojkot radi imenovanega članka, da bi tako pogorelec imel celo dvojno nesrečo. „Freie Stimmen“ od 11. IX. prinašajo članek iz Št. Ilja in spravljajo imenovano zadevo na politično stran, zato pribijemo, da se mora iskati po navedenem članku v „Freie Stimmen“ iredentist in obrekovalc pri požarni brambi sami. Tudi povdarja dopisnik v „F. St.“, da se nahaja vodstvo v rokah heimatreuera mož in da so tudi vsi člani heimatreu. Sicer isto nikogar ne briga in nihče ne zahteva katastra, pač pa se ve, da se morajo pravi Slovenci radi političnih in gospodarskih pregajanj skrivati in še marsikom je znano, da so nosili mošje od sedanjega vodstva požarne brambe slovenske trakove. Da se pa nahajajo pri požarni brambi v Št. Ilju še člani, ki so Slovenci, je pa tako jasno in gotovo kot da „požar ne pozna razlike med iredentistom in heimatreuem.“

Št. Jakob v Rožu. (To in ono.) Sredi junija smo dobili avto, ki vozi vsak dan petkrat iz Področčice na Vrbo in petkrat nazaj. V začetku je vozil avto, ki je mogel peljati samo šest oseb. Sedaj vozi avtobus, ki more za silo peljati 15 oseb, pa je večkrat prenapoljen. — V nedeljo 11. t. m. se je pripeljal z avtom iz Beljaka mlad par, ki je bil poročen v Ljubljani. G. Franc Kobentar, pd. Vidmanov, je pripeljal svojo poročenko Santo Zobčevo, bančno uradnico v Ljubljani, da se v domači hiši, v krogu svojcev veselita poročnega dne. Zadnje nedeljo pa so pri Mikulu v Podkrajem obhajali veselo ženitovanje, ko je Mikulova Dina poročila Suhevjevega Tomaža. Želimo jim veselja in sreče v zakonskem stanu! — Nismo pa vedno veseli. Tudi žalost nas dostikrat obide. V Veliki vasi je obiskala kmrt kar štiri hiše. Pri Kocu so zgubili najljubšo deklico, sedemletno Angelco, pri Zeleniku malega Petricka. Nočeva družina je zgubila mater, staro 63 let, Frujačnjakova pa očeta v starosti 54 let. Na Petelinu, gori v Karavankah, se je smrtno ponesrečil pri trganju planink dvanaestletni Jožef Mikula. V Podgradu pa smo na Malo Gospojnico spremljali k zadnjemu počitku 87 let staro Marijo Hribernik, nekdanjo trgovko in gostilničarko Hribernikove hiše. Mešan cerkveni zbor ji je zapel pred hišo „Vigred“ in na grobu „Nad zvezdami“ v slovo. Naj počivajo v miru!

Podslnja vas. (Dvojna mera.) Vedno opazamo, da nam delajo uskoki največ škode in sramote pred svetom. To se je pokazalo tudi pri nas. Dober denar je pomagal, da se je sprejelo precej novih članov k požarni brambi. Ti novi člani so sami pripadniki nemških strank. Tako so dobili za občni zbor večino in nam vzeli društvo. Njihov namen se je pokazal tudi kar na zunaj: Takoj so odstranili slovensko ime in požarno brambo prekrstili v „Freiwillige Feuerwehr in Hundsdorf“. Najdelavnejši in nazbolj ugledni člani so takoj odstopili, ker se nočejo bratiti s takimi ljudmi. Sedaj se nekateri člani hvalijo okoli, da bodo v slučaju požara pri kakem Slovcu zaprli dom požarne brambe, da ne bo mogoče dobiti brizgalne, in da bodo šli na hribček nad vasjo, odkoder bodo gledali, kako slovenski domovi gorijo. Tako je govoril gotov Tavčar Jožef. Čutili smo, da bi si naravnost želel tak požar, da bi mogli svojo grožnjo tudi izpeljati. Lepe reči si moremo pričakovati od takih ljudi. Ne razumemo, da se je našlo par posestnikov, ki so pri celi reči pomagali. Da bi le prepozno ne sprevideli.

Lipa nad Vrbo. V nedeljo dne 4. t. m. so uprizorili naši „heimatreuere“ blagoslovljanje zastave pevskega društva v Lipi. Vabili, priganjali, pripravljali, nabirali, peli, pili in kričali na vse strani so že pol leta prej za to slavnost. Po težkem in nervoznem pričakovanju je vendar napočila nedelja. Vse je bilo pri-

pravljeno: mize, oder, muzika itd. Nekaj je bilo tudi deklet, katerih večina se cerkvenih slovesnosti iz bogve kakih vzrokov v tej obliki nikdar ne mara udeležiti. Od prijavljenih gostov, katere so sprejemali z godbo na postaji, je prišla komaj polovica. Domači g. župnik je po kratkem nagovoru blagoslovil na gostilniškem vrtu zastavo pevskega društva. Nato je sledilo češčenje — nemštva po raznih govornikih. In v ponedeljek? Maček v žepu in želodcu, pivovarna je prišla po nepopito pivo, klobase so ponujali in torte so morale tudi nazaj v Celovec, Jungferce pa še čakajo! Mi smo pa vajeni gledati take prireditve; že davna leta proglašajo naši odpadniki svojo lastno slovensko zemljo in mater za nemško, pa je le še in še bo slovenska.

Bilčovs. Kot se je že poročalo, so naši igralci dne 11. t. m. gostovali v Hodišah. Naj bo tukaj izrečena Hodišanom za njih gostoljubni sprejem najpristrčnejša zahvala. Dne 18. t. m. so pa nam hodiški igralci obisk vrnili ter na odru tukajšnjega izobraževalnega društva predstavljali igri „Trije tički“ in „Izgubljena stava“. Med odmori pa nam je pel hodiški mešani pevski zbor naše lepe narodne pesmi, tako da smo se res čudili njegovi izvežbanosti. Tudi „Trije tički“ so nas spravili v tako dobro voljo, da se jim kar nismo mogli dovolj nasmejati. Ko smo odhajali od igre, smo pač vsi odšli v prepričanju, da so Hodišani res izvrstni igralci. — Upamo, da se to medsebojno prijateljstvo naših društev še bolj poglobi in sicer s tem, da večkrat obiščemo eden drugega in se tako navdušujemo v ljubezni do naših društev, naše zemlje in našega milega slovenskega naroda.

Kotmara vas. (Nesreča.) Predminuli teden je hudo deževalo, da so se povsod videle mlake. Pri Habnarju na Ročici, kakor pri vseh drugih gnojiščih voda ni mogla hitro odteči. V tej vodi je utonil domači sin, dveletni fantek, ki smo ga zadnji ponedeljek pokopali. Vsa okolica sočustvuje z žalostnimi starši, ki bodo poleg nesreče imeli še sitnosti s sodnijo, ker na otroka niso dovolj pazili. Pri kmetih pač ni mogoče k vsakemu otroku dati varuha. Če se staršem, ki vendar ljubijo otroke, zgodi taka nesreča, naj se upoštevajo tudi okolščine. Žalostni družini tudi naše sožalje!

Ruda. V sredo 14. t. m. ob 3. uri zjutraj je pogorelo pri Gabrčniku v Podgori. Ko so se domači zbudili, je bilo že vse v ognju. Komaj so rešili živino, vse drugo pa je zgorelo do tal, ker je bilo vse bolj leseno. Niti obleke niso mogli rešiti. Izkazalo se je, da je začel goreti pod uto. Zato si nastanka ognja ne moremo drugače tolmačiti, kakor da je bilo nalašč zažgano, morda celo iz narodnega sovraštva. Celi družini izražamo naše iskreno sočutje. V terek prej pa je pogorelo pri Vančarju nad Rudo. Govori se sicer, da so pekli kruh in da je zavolj tega nastal ogenj. Bolj verjetna pa so one govornice, ki pravijo, da je bilo tudi tukaj zažgano. Kaj naj siromaki počnejo, ko so vsi pridelki zgoreli!

Beljak. (Velik ogenj.) Pogorela je v sredo 14. t. m. zvečer velika tovarna za posode v Jezernici pri Beljaku. Kljub obilnemu trudu prihitelih požarnih bramb ni bilo mogoče ognja omejiti.

Št. Vid v Podjuni. (Razno.) Deželni kulturni svet je storil letos važen korak v zatiranju rastlinskih uničevalcev s tem, da je dal brezplačno na razpolago občanom železno galico. Po predencu napadeni deli detelje ali lucerne se poškopijo z drevesno brizgalnico z raztopino 1 kg železne galice in 6 do 7 litrov vode. Poizkusi, ki smo jih napravili že pred tem, so dobro uspevali. Predenec počrni in vsahne s kulturo yred, a lucerna ali detelja si kmalu opomore. Železna galica je prišla nekoliko prepozno, ko je bilo povečini že pokošeno in se niso več dobro poznala mesta, kjer je rastel predenec, ako se pri košnji dotični deli niso pustili. Vspseh škropljenja se bo videl dobro šele prihodnje leto. Zanimivo pa je pri tem to, da popraševanje po železni galici ni tako živahno, kakor je razširjen predenec, da se posamezni posestniki v svoji malomarnosti niti tega enostavnega in priročnega sredstva nočejo poslužiti, četudi je zastoj. Običajno dobra beseda tako dolgo ne zaleže, dokler se

ne diktira kazen. Temu sledi jamranje in romanje od Poncija do Pilata, ki dosti več stane nego je cela kazen vredna. Neumno je, se ne posluževati ugodnosti, ki nam jih nudi dežela v svrhu pospeševanje našega zaostalega in zanemarjenega kmetijstva. — V soboto dne 17. t. m. nas je obiskala v drugič toča. Padala je dvakrat po eno minuto. Nekoliko škode je napravila na ajdi, ki pa se nikakor ne da primerjati z ono škodo v avgustu.

Št. Lipš. (Razno.) Gasilni dom je že pod streho. Da je delo tako napredovalo, se je zahvaliti vrlemu načelniku gasilnega društva Petru Polašek, pd. Omevčuju. Toda nekaj, kar je poglavitno, to še manjka, namreč brizgalnica. Menda mislijo naročiti motorbrizgalnico, ki bo mnogo stala, za kar seveda ni mogoče hitro zbrati denarja. Vode bi bilo za vsak slučaj dovolj. — Pri nas se pokadi vsak mesec za 1000 šilingov tobačnih izdelkov in ne veliko manj se izda za pijačo, ki povzroča tako žalostne posledice. Tako po nepotrebem zapravlja denar večinoma le mladina, delavci in manjši kmetje pa imajo mnogo drugih važnejših potreb. Kmetom se je malokdaj tako slabo godilo, kakor v sedanjem času. Les je poceni, žita je le malo in se bode moralo to, kar ga manjka, drago plačevati. Kmet bo moral varčevati, da ne zleze še hujše v dolgove, in se mora vseh nepotrebni stroškov zelo varovati.

Škocijan. V Podjuni stojita na južni strani Klopinskega jezera dve gori Gracarca in Št. Jurij. Raz obeh je lep razgled po celi Podjuni, na Celovec in na gore Zg. Koroške. Na vsaki gori stoji cerkva. Cerkevica sv. Jurija je imela staro, dragoceno podobo sv. Jurija. Za to podobo so imeli ponujeno že precejšnjo vsoto, a je niso oddali, ker je prepovedano cerkvene podobe prodajati. Ta podoba je bila pred par dnevi ukradena. V cerkvici sv. Danijela na drugi gori pa je nekdo ukradel raz popravljene stari glavni oltar lepo izrazlanega starinskega leva. Ali se tako dragocene starinske stvari ne dajo boljše zaklepati?

Iz vlaka. Vozil sem se v bližini Celovca po opravih. Ko sem šel na kolodvor, se mi pridruži neka ženska — Nemka iz Celovca — in pričela sva verske pogovore. Gospa me vpraša: Ste vi naročen na „Kärntner Tagblatt“? Jaz: Ne, berem slovenske verske liste. Gospa: Veste, „Kärntner Tagblatt“ je katoliški list, pa prinaša pogosto judovske inserate o pohujšljivi ženski modi. Tako se zanese ta pohujšljiva ženska moda potom listov na deželo. Jaz: Vi bi morali pri upravi lista proti temu protestirati. Gospa: Kaj hočemo, denar naredi vse. Spominjam se, da so bili na cerkvenih vratih v Celovcu in tudi na deželi nabiti lepaki, katere je izdala cerkvena oblast, ki so svarili ženstvo pred pohujšljivo modo.

Ruda. Čg. Volavčnik, župnik v p. na Jezerskem je prodal svojo, pd. Hrvatovo hišo na Rudi Blažu Čarfi, pd. Koglerju Pod Lisno. Prav tako, da hiša ostane v domačih rokah

Tržne cene. Velikovec, 14. sept. Biki 1,10—1,30, vprežni voli 1,20—1,30, pitani voli 1,30—1,50, junci 1,10—1,30, krave 0,80—1,20, junice 1,10—1,30, prašiči 2—2,20, ovce 0,60 do 1,— za kg žive teže. Jajca 0,18—0,20, maslo 3,20—4,80. Perutnina: stara 3—3,50, mlada 2,50—3,—. Pšenica 0,38, rž 0,40, proso 0,34, ječmen 0,30, ajda 0,38, krompir 0,10, leča 0,39, oves 0,27—0,28 za kg.

Borza. Dunaj, 19. sept. Beograd 12,47375, Berlin 168,63, Milan 38,635, New York 708,20, Paris 27,78, Praha 20,98, Curih 136,58 grošev.

ŽENSKI VESTNIK

Materni dan v Svečah.

Kar smo brale o materi v „Koroškem Slovincu“ in v „Nedelji“, se nam je vsem jako dopadlo.

10. julija smo praznovali jako slovesno materni dan v Svečah. Zlato solnce je poslalo že na vse zgodaj svoje zlate iskre v dolino ter se je smejalo ves dan nad vasjo.

Velekrasno je uspela predpoldne cerkvena slavnost.

Popoldne ob treh se je pričela izvencerkvena slovesnost v dvorani pri Adamu. Z hvaležnostjo in z vso pozornostjo smo sledili globokemu govoru domačega velečastitega gosпода župnika. Spomin je bil posvečen krščanski, zakonski materi, ki junaško izvršuje svoj poklic.

Ko se je na odru dvignila zavesa, je prinesla 8 let stara sirota brez starišev, Urši Kropivnik, zdaj sprejeta pri Bdnarju kot lastni otrok, lep šopek na mamin grob. Ljubko je povedala pesmico: „Rajni materi v spomin...“

Prišle sta dve odrasli deklici, ena je prinesla venec na nagrobni mamin križ, druga šopek krasnih cvetlic na mamin grob. Ob vsaki strani groba je pokleknila ena deklica... Jako ginljivo in razločno sta povedale pesmico: „Mame ni več.“

Ko še mamó sem imela,
svet je ves drugačen bil;
oj radostno sem živela,
nihče sreče ni kalil.

Ko moliti še učila
me je mamica Boga,
takrat lepo sem molila
dvigala se do neba.

Ko še z mamó sem hodila
se sprehajati na polje,
takrat sem radostno vila
cvetje v vence prelepe.

Kolikrat sem ž njo sedela
pod košato lipico,
tam je ptička nama pela
sladko, mило pesmico.

Tudi nama je ogrela
s svojo pesmico srce,
z mamó sem še jaz začela
peti pesmice drobne.

Dokler klicala sem: „Mama!“
nisem znala, kaj je zlo;
hudo je nosila sama,
meni je šlo vse gladko.

Oh kako se spremenilo
nagloma je vse pri nas,
ko zastrlo zemlje krilo
mi je mame mil obraz!

Zdaj nobeden več ne vpraša:
„Kaj se ti oko solzi?“
Več nobeden se ne zglašča!
„Kaj obraz se ti bleđi?“

Nje ni več, ki je ljubila
vedno me tako gorko;
Nje ni več, ki se trudila
noč in dan tako skrbno!

Mama zlata, mama moja,
res odšla si v boljši svet;
vendar plaka hčerka tvoja,
dokler te ne vidi spet.

Pepica Žel, nečakinja, veleč. g. kanonika Žel, je povedala 1., 2., 4., 6., 8. in 10. kitico, Andrejčič iz Bistrice pa 3., 5., 7. in 9. kitico.

Sledil je šopek slavnostnih deklamacij, srčnih želja in blagih čestitk.

Najveličastnejši kras vse slavnosti je izpolnila izvrstno izpeljana igra „Dve materi“. Dve materi, nebeška mati in zemeljska mati sta se srečale na poti solzne doline.

Iskrena zahvala gospodični Štefaniji Kuraš, ki je izvanredno dovršeno naučila igralke peti.

Materi Waldhauser, Haupmanovi Miciji, pa kličemo iz dna duše: „Nebo ohrani dolgo Vas med nami, Vam daj veselja v Vašem delokrogu, da zrli boste kdaj na polno snopje pri večnem Bogu.“

Da je igra tako svečano uspela, je bila v veliki meri zasluga matere Waldhauser.

O, blagor junaškim materam ves blagor, ko bodo k počitku kdaj legle, pred večnim Sodnikom jih čaka plačilo, usmiljenje bodo dosegle.

Živela junaška mati s svojo lepo dušo!
Živela!

† Mici Krajar — Bistrica v Rožni dolini.

Lepše nima svet krasote,
kot srce je lilijsko,
Radost dušo mi prešine,
če v nedolžno zrem oko.

17 let stari deklici Micij Krajar je utrgala nit življenja sušica dne 1. avgusta ¼ na 11. po noči. Mici je bila proti bližnjemu veselega obraza in vendar ob enem jako resnega, dozo-relega, elegantnega značaja. Ko je bila še zdrava, je pogostokrat rekla: „Da bi bila le zadnja ura srečna!...“

Gospodarji, kjer je služila, so bili z deklico jako zadovoljni. Opravljala je kmečka dela, znala je pa tudi šivati, ker se je učila. Dekleta so ji prinesle še več kot pol groba vencev in velekrasnih šopkov. Ob odprtem grobu so se spomnili veleč. g. župnik vzornega življenja deklice.

Šla si k tvojemu očetu. Pustila si mamico samo na zemlji... Mati pa hodi vsak teden s prekrasnim šopkom k grobu edinega otroka. V posodo z vodo dene mati cvetke, da krasijo hčerkin grob, ki je cvetlice tako iskreno ljubila.

V materino pekočo žalost se izliva edina tolažba čednostno, lilijsko čisto življenje deklice. O Mici, izpila si grenki kelih trpljenja do zadnje kaplje mirno. Hvala ti za tvoj zgled! Na svidenje nad zvezdami!

RAZNE VESTI

Romanje v Velegradu. Sredi minulega meseca je romala izbrana slovenska družba, med njo škofje Jeglič, Karlin, Bonefačič in Njarady, v Velegradu z namenom, da pomaga širiti misel zopetne združitve vzhodne cerkve s katoliško. Vozili so se preko Maribora in Dunaja. Na Dunaju so si ogledali Schönbrunn, dvor, parlament, pogorelo justično palačo, znamenite cerkve, muzeje, prater in veliki zverinjak. Preko Bratislave, kjer so jih Čehi zelo prijazno sprejeli, so došli v Velehrad, kjer so se vršile pomenljive cerkvene slovesnosti. Križevački škof Njarady je v znesenih besedah poveličeval delo sv. bratov Cirila in Metoda, je slavil velike papeže, ki so se trudili in se še trudijo za zedinjenje in pozival tisočglavo množico, da vsak postane apostel za zedinjenje vzhodnih kristjanov s katoliško cerkvijo. Iz Velehrada so se odpeljali v Praho. Veličastni sprejem je že pokazal, da se je še v stari Avstriji obstoječe prijateljstvo med Slovenci in Čehi po vojski zelo poglobilo. Povsod so jim Čehi šli na roko, tako, da so si znamenitosti zlate Prage mogli dobro ogledati. Vmes pa so imeli zborovanje namenu romanja primerno. Z velikim zadovoljstvom so se romarji vrnili v svoje dežele. Naši koroški romarji ne morejo povedati, kako zadovoljni so se vrnili.

Išče

108

se izurjen mesar, ki bi vzel v najem izir. odprl mesarijo na zelo prometnem mestu, brez posebne konkurence in tik železnice. Prostorji novi in jako primerni.

Več se izve pri upravi lista.

Zanesljiva dekla se sprejme

v nekem zupnišču v stalno službo. Takojšni vstop se želi. Naslov pri upravi listu.

104

ZAHVALA.

Ob priliki uprizoritve igre „Miklova Zala“ dne 11. septembra t. l. v Železni Kapli smo bili vsled naklonjenosti od pretežne večine takajšnjega prebivalstva tako prijetno iznenadeni, da se čutimo dolžne, izreči tudi tem potom našo zahvalo. Zahvaljujemo se v prvi vrsti občinskemu predstojništvu trga za prepustitev prostorov, vodstvu kina in posebej še g. županu Haderlap-u ter g. Šadolšek-u za osebni trud, godbi iz Železne Kaple in pevcem iz Škocijana za prijazno sodelovanje. Najprisrčnejša hvala pa vsem udeležencem, ki so s svojim ogromnim obiskom kronali naše gostovanje.

Žitara vas, dne 12. septembra 1927.

105

Igralci in vodstvo Slov. izobr. društva „Trta“ v Žitari vasi.